

کد درس: ۱۷۵

<p>دروس پیش نیاز: الگوها و روش های تدریس (۱۰۴)</p>	نظری	پایه	تعداد واحد: ۲(۱+۱)	عنوان درس به فارسی: روش های تدریس فارسی به کودکان فارسی زبان و دوزبانه			
	عملی						
	نظری	اصلی			نوع واحد	عنوان درس به انگلیسی: Methods of Teaching Farsi to Persian & Bilingual Children	
	عملی						
	نظری ★	تخصصی					تعداد ساعت: ۳۲
	عملی						
نظری	اختیاری						
عملی							
<p>آموزش تکمیلی عملی: ☒ دارد ☐ ندارد</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ پروژه ☒</p>							

اهداف درس:

آشنا نمودن دانشجویان با:

- آشنایی با نظام زبان فارسی
- ماهیت و هدف های برنامه درسی آموزش کودکان دو زبانه در دوره ابتدایی؛ اصول، فرایندها و فنون آموزش کودکان دوزبانه؛ ویژگی های ذهنی و زبانی و فرهنگی - اجتماعی کودکان دوزبانه
- راهبردها، روش ها و فنون تدریس زبان فارسی؛
- شیوه های ارزشیابی از آموخته های علمی کودکان در درس زبان

سرفصل ها:

بخش اول: آموزش زبان فارسی به کودکان فارسی زبان

فصل اول: مفاهیم کلی زبان فارسی

- کلیاتی درباره زبان، ویژگی های زبان، نقش های زبان، گونه های زبان، توانش زبانی، کنش زبانی و توانش ارتباطی (زبان بدن-موقعیت-مخاطب و...)
- نظام زبان فارسی (نظام آوایی، صرفی، نحوی و معنایی و گفتمانی زبان)
- مهارت های چهارگانه آموزش زبان فارسی
- گوش دادن (تعریف، انواع، فنون آموزشی برای آموزش گوش دادن)
- گفتن (تعریف، مکالمه، فنون آموزشی مورد نیاز)
- خواندن (تعریف - انواع خواندن معنادار، خواندن با لحن و آهنگ مناسب، بیان احساسات و ادراک به صورت گفتاری)
- نوشتن (تعریف - انواع نوشتن)

فصل دوم: آشنایی با ساختار زبان فارسی

- هدف های برنامه درسی زبان فارسی در دوره ابتدایی
- ضرورت و اهمیت برنامه درسی زبان فارسی
- کاربرد نظریه های یادگیری و آموزشی در آموزش زبان فارسی دوره ابتدایی (نظریه: اسکینر، پیاز، ویگوتسکی، چامسکی)
- رویکردهای برنامه درسی زبان فارسی در دوره ابتدایی
- اصول آموزش زبان فارسی در دوره ابتدایی

فصل سوم: آموزش مهارت های چهارگانه زبان فارسی

- مهارت های خواندن و رویکردها و روش های آموزش آن در دوره دبستان
- آموزش خواندن: رویکردها، روش ها و شیوه های آن
- روش تحلیلی، روش کلی، ترکیبی، روش چند حسی، الفبای اصلاح شده
- آموزش روان خوانی متون ساده
- روش های خواندن متن های ساده، پیچیده
- مهارت نوشتن و شیوه تدریس آن در دبستان
- حرف نویسی، کلمه نویسی، جمله نویسی، املاء و انشاء
- آموزش رونویسی، آموزش املاء، آموزش کلمه سازی، جمله سازی
- آموزش انشاء، و روش های آن

فصل چهارم: آموزش نکات نگارشی، املائی، دستوری و ادبی (اختیاری)

- نکات نگارشی (نقل قول مستقیم و غیر مستقیم، تبدیل گفتار به نوشتار، نامه نویسی، خلاصه نویسی، گزارش نویسی، یادداشت برداری، کاربرد علائم نگارشی، پاراگراف و بند)
- نکات املائی (الف مقصوره، حروف هم صدا با شکل متفاوت، واو معدوله، غلط های رسم الخطی، کاربرد درست صامت میانجی، استثناها، هم خانواده، متضاد و متشابه، واژه های همگون و شبه همگون، مترادف، جمع مکسر، همزه وسط و آخر)
- نکات دستوری (جمله سازی، نهاد و گزاره، جمع و علائم آن، حروف ربط، حروف اضافه، واژه های ساده و غیر ساده، ترکیب وصفی و اضافی)
- مفاهیم ادبی (طنز، حکایت، کاریکاتور، قصه، افسانه، شعر کودکان، داستان، لطیفه، ضرب المثل، متون کهن، قافیه، ردیف، موسیقی و شعر، تشبیه و استعاره)
- راهبردهایی برای تدریس نکات نگارشی، املائی، دستوری و ادبی

فصل پنجم: بررسی راهنمای برنامه زبان فارسی

- شناسایی ساختار راهنمای درسی و ساختار دروس (مفاهیم، مضامین، مهارت ها، فرصت های یادگیری پیش بینی شده، فعالیت های یاددهی-یادگیری پیش بینی شده، چگونگی تلفیق محتوا با سایر دروس)
- بررسی ویژگی های کتاب درسی شامل موضوع، حجم و صفحات کتاب، تعداد فصول و بخش ها، ساعات پیش بینی شده برای تدریس
- بررسی ساختار کتاب درسی شامل تصاویر، نمودارها، فعالیت های آموزشی و مهارت ها
- بررسی ارتباط طولی و توالی مطالب درس زبان فارسی در پایه های دوره ابتدایی

بخش دوم : آموزش کودکان دوزبانه

- مفاهیم دوزبانگی و چندزبانگی و انواع آن ها، مزایای دو و چندزبانگی و آسیب‌های احتمالی و تفاوت بافت زبان دوم نظریه‌ها و رویکردهای زبان دوم‌آموزی مثل نظریه رفتارگرا، نظریه دیدگاه شناختی/تکوینی، رویکرد تعاملی، نظریه پردازش اطلاعات، فرضیه پردازش درونداد و فرضیه قابلیت پردازش
- نظام آوایی، صرفی، نحوی و معنایی زبان
- رابطه زبان، کاربرد و بافت موقعیتی
- مسائل و مشکلات کودکان در مناطق دوزبانه
- گویش های رایج در ایران
- اهداف برنامه زبان آموزی در مناطق دوزبانه
- عوامل موثر در آموزش زبان دوم (سن، جنس، انگیزه، شخصیت، محیط و شرایط یادگیری، هوش و استعداد)
- اصول ناظر بر برنامه های زبان آموزی در مناطق دوزبانه
- رویکردها و روش ها در آموزش زبان
- چهار مهارت زبانی با تمرکز ویژه بر دو مهارت خواندن و نوشتن
- انواع برنامه‌های درسی به ویژه دو برنامه محتوایی و تکلیف‌محور و نحوه تولید محتوا در قالب این دو برنامه درسی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★		

منابع اصلی:

- ضیاء حسینی، سید محمد (۱۳۸۵). *اصول و نظریه‌های آموزش زبان به غیر فارسی‌زبانان*. انتشارات سخن.
- زندی، بهمن (۱۳۸۱). *زبان‌آموزی*. تهران: انتشارات سمت.
- افراشی، آریتا (۱۳۸۶). *ساخت زبان فارسی*. تهران: انتشارات سمت.
- عصاره، فریده و مونا بافته (۱۳۹۰). *زبان‌آموزی در پیش دبستان (با تأکید بر مناطق دوزبانه)*. تهران: انتشارات مدرسه.
- مشکوه‌الدینی، مهدی (۱۳۸۰)، رشد زبان و فرضیه های زبان آموزی کودک، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه ص ۲۸۶-۲۶۳
- دادستان، پریخ (۱۳۷۹)، اختلال های زبان، تشخیص و بازپروری در روان شناسی مرضی و تحولی ۳، تهران: انتشارات سمت

Lightbown, P. M. and N. Spada (۶th ed.) (۲۰۱۳). *How Languages are learned*. Oxford University Press.

Griffiths, C. (ed.) (۲۰۰۸). *Lessons from Good Language Learners*. Cambridge University Press.

Doughty, C.J. and M.H. Long (eds.) (۲۰۰۳). *The Handbook of Second Language Acquisition*. Blackwell Publishing Ltd.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- نیساری، سلیم؛ اکبری شلدره، فریدون؛ زندی، بهمن؛ قاسم پور مقدم، حسین و نجفی پازوکی، معصومه. (۱۳۹۴). راهنمای آموزش زبان فارسی در دوره ابتدایی، تهران: انتشارات مدرسه.
- زندی، بهمن. (۱۳۸۰). خودآموز روش تدریس زبان فارسی، تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران.
- براون، اچ، داگلاس. (۱۳۸۱). اصول یادگیری و آموزش زبان، ترجمه منصور فهیم، تهران: انتشارات رهنما.